

Järjestötoiminnan esimerkkejä

Yhdessä tehty hyvä elämä kaikille

Pohjois-Pohjanmaa

Taustaa

- SOSTE toteutti toukokuussa 2024 kyselyn, jonka tarkoituksena oli koota esimerkkejä sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnoista ja niiden aikaan saamista hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista. Lisäksi tarkoituksena oli saada kuvauksia siitä, mitä voisi seurata toimintoihin mahdollisesti koituvista avustusleikkauksista.
 - Kysely lähetettiin vuonna 2024 STEAn Ak- ja Ay -avustuksia saaneista SOSTEn yhteistyöjäsenille sekä varsinaisille jäsenille ja heidän jäsenilleen. Tiedot avustuksen saajista koottiin STEAn avustustietokannasta <https://avustukset.stea.fi/>. Järjestöjen yhteystiedot koottiin järjestöjen omilta verkkosivuilta tai SOSTEn jäsenrekisteristä.
 - Koostettuja esimerkkejä järjestöjen toiminnasta SOSTE hyödyntää vaikuttamistyössä ja julkisessa keskustelussa. Materiaaleja voi hyödyntää myös muut.
- *
- Kyselyssä toimintaa pyydettiin kuvaamaan vaikutusketjun mukaisesti: toiminta, kohderyhmä, tavoite, resurssit, toimintaa kuvaavat tunnusluvut ja tulokset. Tämän lisäksi pyydettiin vapaamuotoisia kuvauksia leikkausten mahdollisista vaikutuksista. Resursseja koskeva kysymys ei ollut pakollinen vastata. Järjestöt kuvasivat vastauksissaan paitsi yksittäisiä toimintoja myös niin sanottuja toimintakokonaisuuksia. Resursseja on saatettu kuvata koko järjestön toiminnan osalta. Toimintakuvaukset on tiivistetty vastausten pohjalta yhdelle dialle vaikutusketjuun.

Raahen ensi- ja turvakoti ry

Toiminta: Avopalvelun väkivaltatyö

Kohderyhmä: Väkivaltaa kokeneille ja väkivallan tekijöille.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen asukkaille.

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/raahenensijaturvakoti/>

Avopalvelun väkivaltatyö väkivallan kokijoille sekä väkivallan tekijöille

Raahen ensi- ja turvakoti ry

Lähisuhdeväkivallan kokijat:

- Toipunut väkivallan kokemuksen traumasta nopeammin
- Voimaantunut jatkamaan väkivallatonta elämää

Lähisuhdeväkivallan tekijät:

- Löytänyt keinoja ilmaista itseään muulla kuin väkivallalla

- Henkilöstökulut: vajaa yksi henkilötyövuotta
- Tilat ja muut yleiset kulut

Vuonna 2023:
Yksilöllistä tukea saavia henkilöitä kohdattu lähisuhdeväkivaltatyössä 132 kertaa

Asiakkaan kokeman hyvinvoinnin muutos lähisuhdeväkivaltatyössä.

- 19 % kokee hyvinvoinnin parantuneen vähän, 24 % parantuneen ja 24 % parantuneen paljon.
- Haittakokemus vähentynyt 3,56 pisteestä 2,83 pisteeseen (5 max).
- Suoriutuminen lisääntynyt 3,56 → 3,67/5.
- Tyytyväisyys sosiaalisiin suhteisiin 3,5 → 3,72/5.
- Turvallisuus lisääntynyt 3,44 → 3,72/5.
- Toiveikkuus tulevaisuuteen 3,39 → 3,67/5.
- Asiakaspalautelomakkeen (päättäneet jaksot) perusteella apua väkivallasta selviämiseen ka. 4/5.
- Väkivalta loppunut ka. 4/5.
- Työntekijä kohtasi arvostavasti 5/5.

Yleisesti ottaen asiakkaiden hyvinvointi lisääntynyt, turvallisuus, toiveikkuus ja tyytyväisyys ihmissuhteisiin ovat lisääntyneet ja päivittäisistä toiminnoista selviäminen helpottunut, haittakokemus vähentynyt ja joissakin tapauksissa lähisuhdeväkivalta on loppunut kokonaan.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Nykyisistä kuluista ei ole enää varaa vähentää yhtään tai sitten koko työmuoto täytyy lopettaa.

Työskentelyn lähtökohtana on ollut kriisi- ja elämäntilanteen vakauttaminen. Väkivallan tekijän sekä kokijan osallisuutta ja toimijuutta tuetaan asiakkuuden kaikissa vaiheissa. Työskentely on yksilökohtaista ja työskentelyssä huomioidaan asiakkaan elämäntilanne. Kuluneena vuonna keskustelut käytiin pääasiassa yhdistyksen tiloissa, joitakin keskusteluja on käyty myös etäyhteyksin asiakkaan niin toivoessa.

Asiakastyössä keskeistä on turvallisuus. Arvioitaessa parikeskustelujen mahdollisuutta, lähtökohtana on osallistujien sisäinen ja ulkoinen turvallisuus. Väkivaltaa kokenutta tuetaan ja kannustetaan hänen itsensä tekemissä ratkaisuissa huomioimaan turvallisuusnäkökulma. Väkivallan tekijöiden kanssa tavoitellaan keinoja väkivallattoman elämän ylläpitämiseen. Jos palvelu meillä jouduttaisiin lopettamaan, nämä ihmiset jäisivät tämänlaisen palvelun ulkopuolelle. Tällä alueella ei ole muita toimijoita. Näkisin, että tämä kuormittaisi paljon perusterveydenhoitoa ja mielenterveystoimistoja. Joillekin ihmisille esim. kynnyksen mielenterveyspalveluihin on liian iso askel ja he jäisivät todennäköisesti kokonaan avun saamisen ulkopuolelle. He ovat kokeneet meidän matalankynnyksen palvelun hyvänä tulla puhumaan ja keskustelemaan arkaluontoisesta asiasta luottamuksellisesti meidän palveluihin.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois- Pohjanmaan piiri

Toiminta: Kohtaamispaikkatoiminta (PerhePesä)

Kohderyhmä: Alueen lapsiperheet, erityisesti ne alle kouluikäisten lasten perheet, jotka kokevat tarvetta vertaistuelle sekä vanhemmuuden tuelle

<https://pohjois-pohjanmaa.mll.fi/>

PerhePesä-kohtaamispaikkatoimintaa alueen lapsiperheille Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri

• Lisääntynyt lasten ja vanhempien osallisuus ja yhteisöllisyys• Vahvistunut perheiden arjen hyvinvointi• Vastattu perheiden tarpeisiin• Merkityksellinen toiminta täydentämään alueen lapsi- ja perhepalveluita	• Palkkakustannukset 3 ohjaajalle ja koordinaattorille• Yleishallinto (n. 13 %)• Toimitila/vuokratkulut• Toimintakustannukset	• 5026 kohtaamiskertaa vertaisryhmätoiminnassa• yli 11 000 kohtaamiskertaa tapahtumilla ja retkillä• 131 yksilöllistä ohjausta• 43 vapaaehtoista

Palautekyselyiden tuloksia:

- Perheistä 90 % kokee PerhePesän tukevan heidän arjen hyvinvointiaan. Asteikolla 1–5: osallistuminen toimintaan on parantanut mielialaani (ka. 4,5); toimintaan osallistuminen on tuonut arkeeni rytmiä (ka. 4,0); osallistuminen toimintaan on antanut tukea vanhemmuuteeni (ka. 4,0); lähdän usein PerhePesästä paremmalla mielellä kuin olin sinne tullessani (ka. 4,5).
- Lapsiperhetoimijoista 96 % koki toiminnan vastaavan perheiden tarpeisiin. Vastanneista 100 % koki toiminnan vahvistavan perheiden arjen hyvinvointia. Vastanneista 100 % koki toiminnan laadukkaaksi.
- Perheet kokevat (asteikolla 0–5) PerhePesä-toimintaan osallistumisen helpoksi (ka. 4,7) sekä ilmapiirin (ka. 4,8) ja tilan turvalliseksi (ka. 4,6).

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

PerhePesä-kohtaamispaikkatoiminta näyttäytyy perheille tärkeänä ja merkityksellisenä ja on vakiintunutta toimintaa alueillaan. Toiminnan tunnettuus on auttanut tavoittamaan muun toiminnan ulkopuolella olevia lapsiperheitä. Ilman tukea jäisivät todennäköisesti erityisesti syrjäytymisuhan alla olevat, kohtaamispaikkatoiminnalla tavoitetut lapsiperheet. Palvelujen kuormitus lisääntyisi – yksilöllistä matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa tarjotaan vuosittain yli 100 henkilölle.

Avustusleikkaukset pakottaisivat vähentämään tarjottavaa toimintaa, mikä vaikuttaisi suoraan alueen lapsiperheisiin ja pitkällä tähtäimellä myös lakisääteisten palvelujen kuormittumiseen. Perheiden tilanteisiin ei pystyttäisi puuttumaan samalla nopeudella kuin tällä hetkellä. Mikäli toiminta loppuisi kokonaan, jättäisi se suuren aukon lapsiperheille tarjottavaan matalan kynnyksen toimintaan ja tukeen. Yhteistyötahoille suunnatun kyselyn mukaan 92 % kokee toiminnan täydentävän muita lapsiperhepalveluita.

Lapsiperheille toteutetuissa kyselyissä nousseita teemoja toiminnan vaikutuksista perheiden arkeen: yksinäisyyden väheneminen, ystävien ja seuran lisääntyminen, vaihtelua arkeen/sisältöä päiviin, vertaistuen saaminen, lisääntynyt tekeminen, lisääntynyt ilo/hyvä mieli, muu; suomen kielen oppiminen/uuden oppiminen.

MIELI Oulun seudun Mielenterveys ry

Toiminta: Kriisiapu, 1–5 käyntikertaa/asiakas (kasvokkain, puhelimitse ja etäyhteydellä)

Kohderyhmä: Kriisiapu on tarkoitettu kaikille 18 vuotta täyttäneille henkilöille, joita on kohdannut odottamaton tai järkyttävä tapahtuma tai jotka ovat vaikeassa elämäntilanteessa

<https://www.mielenterveysseurat.fi/oulu/>

Kriisiapua kaikille 18 vuotta täyttäneille henkilöille, joita on kohdannut odottamaton tai järkyttävä tapahtuma tai jotka ovat vaikeassa elämäntilanteessa

MIELI Oulun seudun Mielenterveys ry

Kriisiavun tarvitsijat:

- Palautunut takaisin normaaliin elämään kriisin jälkeen
- Lisääntynyt toiveikkuus
- Kokemus vaikeista asioista selviytymisestä
- Saatu keinoja selviytyä kriiseistä ja vaikeista elämäntilanteista
- Vähentyneet itsetuhoiset ajatukset

Vapaaehtoiset:

- Mahdollistunut kokemus mielekkästä toiminnasta ja itsensä tarpeellisuudesta

- Stean avustus vuodelle 2024: 319 988 €
- Kumppanuus-avustus hyvinvointialueelta 32 000 € etäkriisityöhön

Vuonna 2023:

- 815 tavoitettua henkilöä kriisivastaanotolla, 1939 kohtaamista
- 43 henkilöä vertaistukiryhmissä, 414 kohtaamista
- 992 henkilöä tavoitettu kriisipuhelimen kautta
- 1230 tavoitettua Sekasin-chatissa
- 98 vapaaehtoista, 625 kohtaamiskertaa vapaaehtoisten kanssa

Asiakkaan arvio kriisivastaanotosta (n=180):

- Toiveikkuuden kokemus ennen kriisiapua ka. 3,47 ja jälkeen 7,2 (1=ei lainkaan – 10=erittäin toiveikas)
- Päivittäisten tehtävien vaikeus ennen ka. 4,0 ja jälkeen 7,6 (1=erittäin heikko – 10=erittäin hyvä)
- Itsetuhoiset ajatukset ennen ka. 8,1 ja jälkeen ka. 9,6 (1=erittäin paljon itsetuhoisia ajatuksia, 10=ei lainkaan).

Arvio siitä johtuiko muutos kriisiavusta (asteikolla 1=ei lainkaan – 10= täysin):

- Toiveikkuus tulevaisuuden suhteen: 6,4
- Päivittäisistä tehtävistä suoriutuminen: 7,3
- Itsetuhoiset ajatukset: 6,4

Vapaaehtoiset (n=14):

- 71 % koki vapaaehtoistoiminnan vahvistaneen omaa hyvinvointia, 93 % koki vapaaehtoistoiminnan muuttaneen käsitystä mielenterveydestä merkityksellisemmäksi ja 93 % luotti mielenterveysosaamiseensa enemmän.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Matalan kynnyksen järjestölähtöinen kriisiapu mahdollistaa nopean avun saamisen, jolloin lyhytkestoinen apu on usein riittävää. Kriisikeskuksessa voi asioida anonyymisti ilman lähetettä. Palvelu on asiakkaalle maksutonta. Oikea-aikaisella kriisiavulla voidaan ennaltaehkäistä vakavampien mielenterveysongelmien syntyä ja vähentää painetta julkisen sektorin palveluiden käyttöön.

Mikäli kriisikeskuksen toimintaa joudutaan supistamaan tai lakkauttamaan kokonaan siirtyisivät asiakkaat hyvinvointialueen mielenterveyspalveluihin. On todennäköistä, että osa asiakkaista jäisi kokonaan ilman apua, koska jo nyt näyttää siltä, että julkisen puolen palveluihin on pitkät jonot. Suurin osa kriisikeskuksen asiakkaista on palkansaajia. Mikäli kriisiapua ei ole saatavilla, voi se vaikuttaa ihmisten työkykyyn ja lisätä sairauspoissaoloja.

Valtakunnallinen kriisipuhelinpäivystys ja Sekasin-chat ovat vaativaa vapaaehtoistoimintaa, joka vaatii selkeät rakenteet. Vapaaehtoiset koulutetaan tehtävään ja heille tarjotaan työnohjauksellisesta tukea vapaaehtoistehtävään. Säästöjen myötä vapaaehtoistoiminnan koordinaatio vähenee, joka voi vaikuttaa vapaaehtoisten määrään sekä siihen kuinka mielekkääksi he kokevat vapaaehtoistoiminnan. Jo nyt valtakunnallisessa kriisipuhelimessa voidaan vastata alle 30 % saapuvista puhelusta. Mikäli vapaaehtoisten kriisipuhelinpäivystäjien määrä pienenee, vaikuttaa se myös vastattujen puhelujen määrään.

Hyvän mielen talo ry

Toiminta: Hyvän mielen talo: mielenterveysalan kohtaamispaikka

Kohderyhmä: Omaa ja omaisen kokemusta mielenterveysongelmista omaaville ihmisille sekä kaikille vapaaehtoisesta mielenterveystyöstä kiinnostuneille Oulussa

<https://www.hyvanmielentalo.fi/>

**Kohtaamispaikka omaa ja omaisen kokemusta
mielenterveysongelmista omaaville ihmisille sekä kaikille
vapaaehtoisesta mielenterveystyöstä kiinnostuneille
Hyvän mielen talo ry**

- Vahvistunut mielen hyvinvointi
- Ennaltaehkäisty mielenterveyden häiriöitä
- Vähentyneet kokemukset yksin jäämisestä
- Tuettu toipuminen
- Vähentynyt omaisten huoli

- N. 13-15 henkilötyövuotta
- Rahoitusta toimintaan n. 900 000 euroa/vuosi

Vuonna 2023:

- 6000 henkilölle toimintaa ja tukea (henkilökohtaisia sekä ryhmämuotoisia tapaamisia)
- n. 16 000 kohtaamista
- 173 vapaaehtoista
- 33 koulutettua kokemustoimijaa

Esimerkkejä Hyvän mielen talon tuloksista:

Kohtaamispaikkatoiminnassa (täysi-ikäiset aikuiset): Mt-kuntoutujista/psykkisesti kuormittuneista, vapaaehtoisista/mielenterveysomaisista 91 % koki yksinäisyytensä lieventyneen.

Nuorten aikuisten (18-35v.) toiminnassa (Mielipaletti): 94 % psykkisesti merkittävästi kuormittuneista nuorista aikuisista kertoi, että olo helpottui/mieliala parani osallistumisen myötä. Kokemus toiveikkuudesta vahvistui: 95 % löysi mielen hyvinvointia vahvistavia keinoja ja 88 % koki saaneensa vertaistukea.

Lapsiperheille suunnatussa toiminnassa (Opastava perhetyö): 88,9 % mieliala kohentui, 85,6 % arvioi perheen vuorovaikutuksen vahvistuneen ja 83,9 % toiveikkuuden lisääntyneen.

Koulutus- ja kokemustoiminnassa: Mielen hyvinvointia tukeviin koulutuksiin osallistuneista 98% ilmoitti, että pystyy koulutuksen myötä lisäämään elämäänsä asioita, jotka auttavat voimaan paremmin.

Kokemusasiantuntijana toimineista (n=13/33) 95 % koki toiminnan lisänneen omia vaikuttamismahdollisuuksia, 85 % koki sen lisänneen omia osallistumismahdollisuuksia ja 84 % koki toiminnan edistäneen omaa toipumista.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Hyvän mielen talon toiminnassa vapaaehtoiset ja kokemustoimijat ovat tärkeässä toimijaroolissa.

Toimivan rahoituksen avulla voidaan turvata vapaaehtois- ja kokemustoimintaan riittävä ja tarpeellinen tukirakenne, sillä vapaaehtoiset ovat pääasiassa vertaisohjaajia, joilla on runsaasti tuen tarvetta kohtaamisten aiheuttaman kuormituksen ennaltaehkäisyssä.

Hyvän mielen talon toiminnasta hyötyy vuosittain useita tuhansia ihmisiä, jotka saavat osallisuuden kokemuksia ja voivat liittyä muihin ihmisiin sairauden oireista ja kuormittuneisuudesta huolimatta.

Palautekyselyiden perusteella toiminnassa on saavutettu laadullisesti erinomainen taso ja toiminta koetaan erittäin tärkeäksi yksittäisten ihmisten sekä perheiden näkökulmasta.

Jokilaaksojen omaishoitajat ja läheiset ry

Toiminta: OmaisOiva-toiminta: sisältää vertaistoimintaa, avoimen kahvilan, voimaantumispäiviä, henkilökohtaisia tapaamisia, neuvontaa ja ohjausta, virkistys- ja kulttuuritapahtumia, kuntosalitoimintaa ym.

Kohderyhmä: Omaishoitajille ja heidän läheisilleen

<https://jokilaaksojenomaishoitajat.fi/>

Omaisoiva-toimintaa omaishoitajille ja heidän läheisilleen

Jokilaaksojen omaishoitajat ja läheiset ry

- Lisääntynyt kokonaisvaltainen hyvinvointi, osallisuus ja aktiivisuus
- Lisääntynyt omaishoitotietous ja tunnistettu omaishoitajuustilanne
- Vähentynyt yksinäisyys
- Lisääntynyt sosiaalinen tukiverkosto

Yksi palkattu työntekijä (vähintään, vahvuus nyt)

Kaikki toiminta tilastoidaan. Esimerkkejä vuoden 2023 tunnusluvuista:

- Omaisoiva kioskit ja kahvilat toteutunut henkilömäärä 703.
- Voimaantumis- ja tapahtumapäivät 192 osallistujaa.

Toteutettu kyselyitä sekä lomakkeella että suullisesti. Tuloksista ilmenee, että kohderyhmän

- Kokonaisvaltainen jaksaminen, henkinen ja fyysinen hyvinvointi, lisääntyivät.
- Tieto tukipalveluista ja omaishoitajan etuuksista lisääntyivät.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSET

Jos toimintaa ei olisi...

Tällä hetkellä omaishoitajat saavat kaiken henkisen ja sosiaalisen tuen yhdistyksen omalta työntekijältä, ei hyvinvointialueelta. Mikäli STEA-avustus lakkaisi, toiminta loppuisi kokonaan, koska tällä hetkellä yhdistyksellä on vain yksi palkattu työntekijä.

Raahen Psyyke ry

Toiminta: Avoin kohtaamispaikka, sisältää vertaisryhmätoimintaa, vertaistukea, kokemustoimijatoimintaa, teemapäiviä, tapahtumia, monipuolista vapaaehtoistoimintaa sekä retkiä

Kohderyhmä: Mielensterveys- ja päihdekuntoutujat sekä yksinäiset ja omaiset Raahessa, Pyhäjoella, Vihannin kylällä ja Siikajoella. Toimintaan voi tulla kuka vaan, joka kokee toiminnan olevan itselle hyväksi. Ei vaadita diagnooseja, lähetteitä eikä jäsenyyttä.

<https://raahenpsyyke.fi/>

Avoin kohtaamispaikka mielenterveys- ja päihdekuntoutujille, yksinäisille ja omaisille

Raahen Psyyke ry

- Lisääntynyt elämänlaatu, hyvinvointi ja arjenhallinta (arkeen ryhmiä ja sisältöä)
- Vähentynyt yksinäisyys ja syrjäytyminen; lisääntynyt osallisuus, yhteisöllisyys ja sosiaaliset suhteet
- Vahvistuneet voimavarat ja voimaantuminen
- Lisääntyneet tiedot ja taidot
- Edistynyt kuntoutuminen
- Vähentyneet mielenterveysongelmat
- Lisääntynyt päihitteettömyys

- Vuokratilat
- Neljä vakituista työntekijää ja Paikka auki-työntekijä.
- Vapaaehtoisia 52 eri henkilöä monissa eri tehtävissä.
- Työkokeilussa 2 hlöä sekä opiskelijoita harjoittelussa 5 kpl
- Toiminnan järjestämiseen käytetyt kulut

Vuonna 2023:

- Aukiolopäivät Raahessa: 252 + 37 lauantaista
- Osallistujia kaiken kaikkiaan yli 14 000 (sis. jäsentuvan käynnit, ryhmä-osallistumiset, muut osallistumiset esim. puuroaamiaiselle jne.)
- Arviolta 350 eri henkilöä osallistuu säännöllisesti toimintaan
- Järjestettyjen ryhmien määrä: 57 kpl
- Järjestettyjen retkien määrä: 42

Toimintaan osallistumisen vaikutukset:

- Hyvinvointi parantunut: 42,3 %:lla.
- Arjenhallinta parantunut: 22,1%:lla
- Saanut rytmiä päivään: 51 %:lla
- 57,7 % saanut uusia ystäviä ja juttukavereita 66,3 %
- Yksinäisyys vähentynyt: 58,7 %:lla
- Parantuneet sosiaaliset taidot: 37,5 %:lla
- Suvaitsevaisuus lisääntynyt: 36,5 %:lla
- Tullut hyväksytyksi sellaisena kuin on: 52,9 %
- Saanut kokea hyvää mieltä ja osallisuutta tapahtumissa: 75 %
- Saanut antaa ja vastaanottaa vertaistukea: 52,9 %
- Saanut uusia osallistumismahdollisuuksia: 37,5 % ja uusia harrastuksia: 31,7 %
- Saanut sisältöä elämään: 59,6 %
- Saanut ohjausta ja neuvontaa: 31,7 % sekä lisää tietoa: 41,3%
- Saanut tukea ja apua: 34,6 %

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Karsiminen: Henkilöstövähennys vaikuttaa suoraan toiminnan monipuolisuuteen, esimerkiksi kurssit ja koulutukset sekä työntekijöiden vetämät ryhmät jäisivät pois. Uusilla toiminnoilla tavoitetaan uutta kohderyhmää hyvin. Pidemmät retket on jo minimoitu, vaikka niitä kyselyiden perusteella toivotaan eniten. Omavastuiden kasvattaminen kohtuuttoman korkeiksi karsii osallistujia. Puuroaamiainen on monelle ehkäpä jopa ainut lämmin ateria päivässä. Se on monille syy lähteä kotoa liikkeelle, yhteisöön mukaan. Sen muuttaminen maksulliseksi saattaa karsia jonkin verran kävijöitä.

Mikäli ryhmätoiminnasta ja muusta toiminnasta joudutaan supistamaan, vähenee tarjolla olevat osallistumismahdollisuudet, jolloin kohderyhmä jää herkemmin kotiin ja omaiset kuormittuvat enemmän. Yksinäisyys ja ongelmat lisääntyvät. Kuormitus julkisen sektorin palveluissa kasvaa, sillä esimerkiksi yksinäisyys saa aikaan monia ongelmia ja päivystykseen tai terveystalouteen hakeudutaan herkemmin. Hoitojonojen kasvaessa myös ongelmat ehtivät kasvaa. Kotiin annettavan tuen tarve lisääntyy.

Toiminnan lakkauttaminen: Mikäli toiminta jouduttaisiin lopettamaan kokonaan, se olisi kohderyhmän elämässä valtava kriisi. Ei olisi aamulla syytä lähteä liikkeelle. Päihteidenkäyttö lisääntyisi, syrjäytyminen ja yksinäisyys kasvaisivat valtavasti ja julkisen sektorin kuormitus kasvaisi. Mielen terveysongelmat lisääntyisivät ja sosiaaliset suhteet vähenisivät. Ei olisi ketään, kenen puoleen kääntyä, kenen kanssa vaihtaa kuulumisia, tulla kohdatuksi turvallisessa yhteisössä. Monelta katoaisi elämäntä merkitys.

Nuorten Ystävät ry

Toiminta: Klubitalotoiminta (Oulu, Rovaniemi, Kajaani). Keväällä 2024 alkaneen Virtuaaliklubitalo Virkun toiminnalla tavoitellaan muilla Pohjois-Suomen paikkakunnilla asuvia ihmisiä.

Kohderyhmä: Pohjois-Suomessa asuville, yli 18-vuotiaille työkäisille henkilöille, jotka kokevat tarvitsevansa tukea arkeen, työllistymiseen tai opiskeluun liittyvissä asioissa sekä kaipaavat yhteisöä ja mielekästä, tavoitteellista tekemistä arkeensa.

<https://nuortenystavat.fi/>

Matalan kynnyksen klubitalotoimintaa yli 18-vuotiaille työikäisille henkilöille Pohjois-Suomessa

Nuorten Ystävät ry

	Henkilöstöresurssit
<ul style="list-style-type: none">Parantunut elämäntilanne (esim. päivittäinen pärjääminen, asumisolot, itsetunto, omien vahvuuksien kehittäminen)Vähentynyt yksinäisyysVahvistuneet voimavaratLisääntynyt tyytyväisyys ja toiveisuus	<p>Laskelmien mukaan kahden psykiatrisen vuodeosastopaikan vuosikustannus vastaa yhden Klubitalon koko toiminnan vuosikuluja (250-300t€). Edellistä tukevat myös kansainväliset tutkimukset.</p> <p>Klubitalotoiminnan SROI-luku eli kustannusten ja hyötyjen suhde on noin 3,1 ja parhaimmillaan jopa 16,94 (Ylitalo, 2022).</p>

Vuonna 2023:

Kolmen klubitalon osalta

- 1018 jäsentä, joista 567 aktiivista
- 16 405 kohtaamiskertaa
- Toimintaa lähes jokaisena vuoden päivänä (ml. Jäsenvetoinen vapaa-ajan toiminta)
- 1086 toimintapäivää (ka 362 päivää/klubitalo/vuosi)
- Jatkopoluilla 44 % kaikista jäsenistä, yht. 451 jäsentä. Heistä palkkatyössä 209 hlöä, opiskelemassa 139 hlöä ja muulla jatkopolulla 103hlöä

Jäsenkysely 2023 (n=172) kokemus osallistumisen vaikutuksista:

- Pitää yllä toimintakykyä 93 %.
- Helpottaa yksinäisyyttä 91 %.
- Kokee itsensä tarpeelliseksi 88 %.
- Lisää sosiaalisia taitoja 81 %.
- Lisää liikkumista 75 %.
- Parantaa vuorokausirytmää 76 %.
- Parantaa työllistymisvalmiuksia 71 % ja opiskelunvalmiuksia 61 %.
- Lisää ruokavalion terveellisyyttä 66 %.
- Auttaa vähentämään alkoholin tai muiden päihteiden käyttöä 69 %.
- Vahvistaa arjen taitoja 62 % ja digitaitoja 51 %.

Vastaajien kokemus palvelutarpeen vähenemisestä:
Toimintaan osallistuminen

- Vähentää avohoidon käyntejä 72 % ja psykiatrista osastohoitoa 78 %.
- On tärkein keino edistää toipumista 49 % muiden vaihtoehtojen (esim. ystävät) jäädessä huomattavasti vähäisemmiksi keinoiksi.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Toiminnan kohderyhmää ovat heikoimmassa asemassa olevat ihmiset, joilla on moninaisia tuen tarpeen syitä. He eivät saa riittävää tukea ja itselleen mielekästä, tavoitteellista toimintaa muualta. Monelle klubitalo on ainoa paikka, johon lähteä ja jossa on yhteisö, johon tuntee kuuluvansa ja tulevansa kohdatuksi. Yksinäisyys on yleistä ja verkostot vähäisiä. Havaintojen, keskustelujen ja palautteiden mukaan klubitalotoiminta on erittäin merkittävää ja ainutlaatuista arkea, toimintakykyä ja hyvinvointia ylläpitävää toimintaa, jota ilman elämä olisi tyhjää.

Klubitaloille kohdentuu tällä hetkellä sekä hv-alueiden säästöjä että uhkaa STEAn avustuksen leikkauksista. Klubitalot toimivat pienillä henkilöstöresursseilla, jotka juuri riittävät tavoitteellisen toiminnan toteuttamiseen. Näistä resursseista ei ole varaa vähentää. On vaarana, että tavoitteelliseen tukeen ei ole mahdollisuuksia, mikäli resursseja vähennetään. Tällöin klubitaloista tulee "säilöpaikkoja", joissa ei ole tavoitteellista rinnallakulkijuutta ja työhönvalmennusta. Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöresurssi mahdollistaa talon yhteisöllisen toiminnan ja talon ulkopuolelle työhönvalmennuksen ja verkostotyön. Suurin osa klubitalojen jäsenistä on työkyvyttömyyseläkkeellä, eivätkä he saa tukea työllistymiseen muualta. Työhönvalmennukseen liittyvä vahva verkostotyö ja yksilötyö näkyy Nuorten Ystävien Klubitalojen jäsenten jatkopoluttumisissa, jotka ovat maanlaajuisestikin suurimmat.

Toimintaan kohdistuvat leikkaukset tulisivat näkymään raskaiden sote-palveluiden käytön lisääntymisenä sekä jonojen kasvuna mm. mielenterveyspalveluihin. Matalan kynnyksen toiminta edistää ja ylläpitää terveyttä, hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä sekä sosiaalista turvallisuutta. Osallisuuteen, toimijuuteen ja yhteisöllisyyteen nojaava toiminta ehkäisee syrjäytymistä ja lisää jäsentensä aktiivisuutta. Klubitalotoiminta on vaikuttavaa ja merkittävää niin yksilöiden kuin yhteiskunnankin tasolla. Toiminnalla saatavat säästöt ovat huomattavia.

Oulunseudun Nuorisoasuntoyhdistys ry

Toiminta: Asumisen ohjausta ja neuvontaa, kriisiapua asunnottomuuteen tai sen uhkaan, kohtaamispaikkatoimintaa ja koulutusta itsenäistä asumista miettiville nuorille

Kohderyhmä: Oulun seudulla asuvat 18–29-vuotiaat nuoret, jotka tarvitsevat tukea itsenäisen asumisen onnistumiseen (asunnottomat, lastensuojeluyksiköstä itsenäistyvät, mielenterveys- tai päihdekuntoutajat)

<https://www.osna.fi/>

Asumisen ohjausta ja neuvontaa 18–29-vuotiaille nuorille

Oulunseudun Nuorisoasuntoyhdistys ry

- Vähentynyt asunnottomuus
- Lisääntynyt kokemus osallisuudesta ja pärjäävyydestä → positiivinen vaikutus (mielen)hyvinvointiin
- Lisääntynyt taloudellinen osaaminen

Kulut aiheutuvat pääosin henkilöstökuluista (ohjaus- ja kasvatusalan ammattilaisten ammatillista tukea) ja toiminnan toteuttamisen kuluista.

Vuonna 2023:

- 24 asunnottomuushan alla olevaa sai asunnon ja tukea asumisen onnistumiseen
- 151 nuoren vuokrasuhteen purku estettiin
- 328 asumiskoulutukseen osallistunutta
- 414 kohtaamista matalan kynnyksen toiminnassa

Asukastoiminta edistää säännöllistä osallistumista, mikä parantaa sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta.

Vastaajille:

- toimintaan osallistuminen edistää kotoa pois lähtemistä (100 %).
- toiminnasta saa piristystä arkeen (82 %).
- naapurusto on tullut tutummaksi ja turvallisemmaksi 55 %:lle.
- uusia ystäviä on saanut 45 %.

Kävijät kokevat, että asukastoiminta tarjoaa paikan, mistä saa apua ja tukea, missä tapaa muita ihmisiä, missä hyväksytään ja osallistuminen houkuttaa lähtemään tapaamaan muita ihmisiä.

Asumisvalmennus vahvistaa itsenäisen asumisen taitoja, valmiuksia sekä edistää itsenäisen asumisen onnistumista. Asumisvalmennuksen koetaan lisäävään toimintakykyä elämän eri alueilla:

- asunnon kunnossapitoon (ka. 4,0)
- kodinhoitoon (ka. 3,8)
- vastuullisuuteen (ka. 4,3)
- taloudenhallintaan (ka. 3,7).

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Nuorten asumisesta ja muista tuista leikataan muutenkin, esim. asumistuesta ja opiskelijoiden asumistuesta (siirto asumislisäksi). Myös asumisneuvonnan rahoituksesta on suunniteltu leikattavan.

Nämä yhdessä tulevat lisäämään nuorten asumisen haasteita. Jos asumista tukevasta järjestölähtöisestä auttamistyöstä leikataan, nuorten asunnottomuus lisääntyy ja pitenee, velkaantuminen kasvaa, pahoinvointi ja toivottomuus lisääntyy.

Kaikilla nuorilla ei ole läheisverkostoa, johon turvata. Asunnottomuus lisää muiden ja raskaampien palveluiden tarvetta ja lisää mielenterveys- ja päihdeongelmia.

Asunnottoman nuoren läheisverkosto kuormittuu, kun nuoren tilanne huolettaa. Perheillä ei välttämättä ole tilaa tai muuten mahdollisuutta ottaa asunnottomia nuoria kotiin (esim. muut lapset kotona, päihteet).

A-klinikkasäätiö

Toiminta: Kohtaava työ (sisältää jalkautuvan päihdetyön, etsivän työn, kohtaamispaikkatoiminnan ja jalkautuvan vapaaehtoistoiminnan)

Kohderyhmä: Päihteitä (huumeita) käyttävät ihmiset Helsingissä, Tampereella ja Oulussa

<https://a-klinikkasaatio.fi/>

Kohtaavaa työtä päihteitä (huumeita) käyttäville A-klinikkasäätiö

- Saatu apu, ohjaus ja tieto sote-palveluista ja huumeiden turvallisemmasta käytöstä
→ Vähentyneet terveydelliset haitat< (infektiot, tulehdukset, tartuntataudit ja yliannostusriskit)
- Saatu oikeutettuja peruspalveluita/ lisääntynyt palveluiden saavutettavuus (saatot)

- Koko yksikkö työllisti 18 henkeä
- Kokonaisbudjetti vuonna 2023 n. 900 000 €

Vuonna 2023:

- 17 989 kohtaamista kohderyhmän kanssa (koko yksikkö)
- 1286 osallistumista ryhmiin ja muuhun toimintaan
- 378 tehtyä HIV/HCV-testiä
- 91 eri vapaaehtoista, yhteensä 988 työtuntia

Kyselyiden tuloksia:

- Kohderyhmän kokema hyöty Katuklinikan toiminnasta ka. 4,7/5 (n=132).
- Katuklinikan mukana olo lisäsi luottamusta julkisia palveluja kohtaan ka. 4,9/5 (n=92).
- 100 % (n=46) avunsaajista sai tarvitsemansa avun (Völjystä) hyvin tai erittäin hyvin.
- 98 % (n=46) kohtaaminen työntekijän kanssa onnistui hyvin tai erittäin hyvin (Völjy).
- 96 % (n=501) arvioi Völjyn osallistavan päivätoiminnan hyväksi tai erittäin hyväksi.
- 68 % (n=37) mieliala on kohentunut paljon tai melko paljon toimintaan Osis osallistuttuaan.
- 59 % (n=37) hoitaa asioitaan paljon tai melko paljon aktiivisemmin itsenäisesti Osis-toimintaan osallistuttuaan.

TAVOITE

RESURSSIT

**TOIMINNAN
TUNNUSLUKUJA**

TULOKSIA

Mielikuvia, jos leikkauksia kohdistuisi juuri tähän toimintaan...

Jos huumeiden käyttäjille suunnattua haittoja vähentävää työtä tekevä yksikkö jouduttaisiin karsimaan tai lopettamaan kokonaan, sillä olisi vakavia seurauksia. Ilman näitä palveluita huumeiden käyttäjien terveysriskit, kuten HIV ja hepatiitin leviäminen, sekä haavaumien, infektioiden ja yliannostusten määrä kasvaisivat merkittävästi. Elämänhallinta heikkenisi, mikä voisi johtaa asunnottomuuden, rikollisuuden ja yleisen elämänlaadun heikkenemiseen. Huumeiden käyttäjien kiinnittyminen julkisiin palveluihin vaikeutuisi, koska julkiset palvelut ovat usein liian byrokraattisia eivätkä tarjoa tarvittavaa tukea.

Julkisten terveys- ja sosiaalipalveluiden kuormitus kasvaisi, mikä johtaisi pidempiin odotusaikoihin ja resurssipulaan. Osa huumeiden käyttäjistä saattaisi jäädä kokonaan ilman apua, mikä voisi johtaa vakaviin terveysongelmiin ja kuolemantapauksiin.

Yksittäisten tragedioiden, kuten esimerkiksi yliannostusten tai elämän pahan solmuuntumisen, määrä voisi kasvaa, mikä vaikuttaisi sekä yksilöihin että heidän läheisiinsä ja laajempaan yhteisöön. Järjestötyön ketteryys ja kyky tarjota matalan kynnyksen palveluita ovat keskeisiä kohderyhmän tavoittamisessa. Ilman riittävää rahoitusta palvelut eivät tavoita yhtä paljon ihmisiä eivätkä pysty tarjoamaan laajaa toimintaa, mikä heikentäisi huumeiden käyttäjien tukea ja lisää heidän riskejään ja haasteitaan.

Tämän seurauksena terveysriskit ja elämänhallinnan ongelmat lisääntyisivät, läheiset kuormittuisivat enemmän ja julkiset palvelut ylikuormittuisivat, jättäen osan käyttäjistä kokonaan ilman apua. Järjestötyön joustavuus ja kyky vastata nopeasti kohderyhmän tarpeisiin ovat korvaamattomia, ja niiden supistaminen olisi haitallista sekä yksilöille että yhteiskunnalle.

